

23.8.2007

Dnro 1362/4/06

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Kaija Tanttinen-Laakkonen

HOITOTAKUUN TOTEUTUMINEN TEKONIVELLEIKKAUKSESSA

1 KANTELU

Kantelija arvosteli 21.4.2006 päivätyssä kirjeessään Jämsän seudun terveydenhuollon kuntayhtymän menettelyä polvileikkaukseen pääsystä.

Kertomansa mukaan kantelija oli saanut elokuussa 2005 lähetteen kotikuntansa Kuhmoisten terveyskeskuksesta Jämsän seudun terveydenhuollon kuntayhtymän Jokilaakson sairaalaan polvileikkausta varten. Hän ei ollut saanut kutsua leikkaukseen. Kertomansa mukaan hän sai ainoastaan epämääräisiä vastauksia mahdollisista leikkausajoista. Hänen mielestään hoitotakuu ei hänen kohdallaan toteutunut. Kantelijan mukaan hänen vaivansa on pahentunut ja hän pääsee liikkumaan huonosti.

- - -

3 RATKAISU

Katson Jämsän seudun terveydenhuollon kuntayhtymän menetelleen lainvastaisesti siinä, että se ei järjestänyt kantelijalle tarpeellista hoitoa kansanterveyslaissa säädettyssä enimmäisajassa eikä myöskään järjestänyt hänelle hoitoa hankkimalla sen multa palveluntuottajilta sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain mukaisesti.

Perustelen ratkaisuani seuraavasti.

3.1 Tapahtumat

Potilasasiakirjamerkintöjen mukaan kantelija tuli 30.8.2005 lähetteellä Jokilaakson sairaalan ortopedian poliklinikalle oikeassa polvessa todetun nivelrikon vuoksi. Polvi oli vaivannut häntä kymmenkunta vuotta lisääntyvästi. Polvessa todettiin huomattava ojennusvajaus ja koukistus onnistui vaivoin 90 asteeseen. Kantelija asetettiin tekonivelleikkausjonoon. Hänelle suoritettiin 17.10.2005 hampaiston tasoröntgenkuvaus polvileikkausta varten mahdollisten infektiopesäkkeiden tarkistamiseksi. Hän tuli Jokilaakson sairaalaan 2.5.2006, jolloin hänelle suoritettiin mm. oikean polven laaja

röntgentutkimus ja alaraajan mekaaninen akselimittaus. Oikean polven tekonivelleikkaus suoritettiin 4.5.2006.

3.2

Kannanotto

Perustuslain 19 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistettävä väestön terveyttä. Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Kansanterveyslain (66/1972) 15 b §:n (855/2004) 2 momentin mukaan hoidon tarpeen arvioinnin perusteella lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito tulee järjestää potilaan terveydentila ja sairauden ennakoitavissa oleva kehitys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa, kuitenkin kolmessa kuukaudessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu. Tämä kolmen kuukauden enimmäisaika voidaan ylittää suun terveydenhuollossa tai perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa enintään kolmella kuukaudella, jos lääketieteellisistä, hoidollisista tai muista vastaavista perustelluista syistä hoidon antamista voidaan lykätä potilaan terveydentilan vaarantumatta.

Jos terveyskeskus ei voi antaa hoitoa kansanterveyslain 15 b §:n 2 momentin mukaisissa enimmäisajoissa, on sen lain 15 b §:n 3 momentin mukaan järjestettävä hoito hankkimalla se muilta palveluntuottajilta sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992, jälj. valtionosuuslaki) 4 §:n mukaisesti.

Hoitoon pääsyn toteuttamisesta ja alueellisesta yhteistyöstä annetun valtioneuvoston asetuksen (1019/2004) 4 §:n mukaan hoidon aloittamisesta päätettäessä tulee ottaa potilaan terveydentila, toimintakyky ja sairaus sekä niiden ennakoitavissa oleva kehitys (1 mom.). Jos kunta tai kuntayhtymä ei voi itse antaa hoitoa kansanterveyslaissa tai erikoissairaanhoitolaissa (1062/1992) säädetyissä ajoissa, sen on viivytyksettä ja enimmäisaikojen puitteissa järjestettävä potilaalle mahdollisuus saada kyseessä oleva hoito muilta palveluntuottajilta yhteistoiminnassa toisen kunnan tai kuntayhtymän kanssa tai hankkimalla sopimukseen perustuen hoito muilta palveluntuottajilta.

Kantelijan hoidon tarve arvioitiin ja hänet asetettiin tekonivelleikkausjonoon 30.8.2005. Hänen olisi kansanterveyslain 15 b §:n 2 momentin mukaan pitänyt päästä leikkaukseen viimeistään helmikuussa 2006. Oikean polven tekonivelleikkaus suoritettiin kuitenkin vasta 4.5.2006 eli noin kahdeksan kuukauden kuluttua hoidon tarpeen arvioinnista.

Jämsän seudun terveydenhuollon kuntayhtymän antaman selityksen mukaan kantelijan hoito viivästyi, koska polven tekonivelleikkausjono oli tuolloin liian pitkä. Kuntayhtymä laiminlöi kansanterveyslaissa säädetyin velvollisuutensa järjestää kantelijalle tarpeellinen hoito viimeistään laissa säädetyssä enimmäisajassa. Koska kuntayhtymä ei voinut liian pitkän leikkausjonon vuoksi antaa kantelijalle tarpeellista hoitoa, sen olisi tullut järjestää hänen hoitonsa hankkimalla se muilta palveluntuottajilta valtionosuuslain 4 §:n

mukaisesti. Kantelijan oikeus perustuslain 19 §:n 3 momentissa turvattuihin riittäviin terveyspalveluihin ei toteutunut.

4

TOIMENPITEET

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n 1 momentin nojalla annan Jämsän seudun terveydenhuollon kuntayhtymälle huomautuksen edellä kohdassa 3 selostetusta lainvastaisesta menettelystä. Tässä tarkoituksessa lähetän sille jäljennöksen tästä päätöksestäni.